

Bestuursverslag Stichting ICP Orchestra 2019

"ICP : het belangrijkste ensemble op het gebied van de jazz en geïmproviseerde muziek in Nederland" Jazzflits - juli 2019

"Da Amsterdam, la ICP Orchestra – Instant Composers Pool, il più importante ensemble jazz europeo della storia" Tempo Stretto - november 2019

"Het idee ICP" is in volle bloei, heeft zijn Nederlandse wortels versterkt en zijn grote takken over de gehele wereld verspreid. Na al die jaren lijken bij het ICP Orkest alle muren tussen impro en uitgeschreven stukken verdwenen. Humor wordt serieus genomen en serieuze stukken gerelativeerd. Het ICP Orkest maakt totaalmuziek en precies dat is het waarmee de groep internationaal furore maakt. ICP is uniek in Nederland en daarbuiten. Om niet te zeggen inmiddels legendarisch.

Activiteiten

ICP in 2019

ICP heeft zich in 2019 iets minder concerten gedaan dan in 2018. Desalniettemin waren er 47 concerten in verschillende bezettingen, 21 educatieve activiteiten, in binnen en buitenland. ICP speelt in principe overal : reguliere podia, scholen, festivals, kerken, schuren, popfestivals, door geheel Nederland en verder over de wereld. "You have to reach people by meeting them where they are !"

Concerten voltallig ICP Orkest

Om te beginnen op 13 april, daar heeft ICP in het majestueuze Teatro Grande van Brescia gespeeld als headliner van de "Grande Notte del Jazz"

Waar het om ICP in voltallige bezetting ging speelde het orkest verder in Sicilië (Palermo, Messina, Trapani), bij het Guimaraes Jazz Festival in Portugal en verder drie avonden in de Roode Bioscoop in Amsterdam, in het Beauforthuis in Zeist, en de Dordtse Jazz Sociëteit.

Concerten ICP in kleinere bezettingen

In februari heeft het ICP septet gespeeld in TivoliVredenburg bij de presentatie van het boek van Floris Schuijling "The Instant Composers Pool and Improvisation beyond Jazz" (Routledge). Dat is een imposante musicologische uitleg over de methode ICP met tal van interviews met wijlen Misha Mengelberg en alle leden van het orkest.

<https://www.tivolivredenburg.nl/agenda/the-instant-composers-pool-and-improvisation-beyond-jazz-19-03-2019/>

Er waren duo-concerten van Han Bennink met Joris Roelofs op basklarinet in Leiden, Arnhem, Edam, Groningen, Oosterbeek, Zaandam, maar ook in Lugo (Italië), Parijs, Dortmund, Keulen en Düsseldorf. Guus Janssen en Han Bennink hebben samen in Holysloot gespeeld, Ernst Glerum en Han Bennink hebben samen in het Bimhuis gespeeld voor het jubileum. Het ICP Trio met Han, Wolter en Ernst hebben een kinderconcert in Amsterdam Noord gespeeld, opgenomen als overige activiteit in de prestatieverantwoording.

Han Bennink heeft solo gespeeld in Vera (poppodium te Groningen), Gersloot, in Oldeberkoop, in Parijs, en in Londen. In Antwerpen bij het Exposed Music Festival speelde Han met twee Belgische improvisatoren en een streetdancer, zij hadden elkaar nooit eerder ontmoet, drie keer voor een overvolle zaal met steeds wisselend publiek. In Calgiari speelde hij met zijn oude kompaan de Italiaanse pianist Franco d'Andrea (net 75 geworden).

Tobias Delius en Han Bennink gaven in september een concert in Hamburg samen met John Hughes in de serie "Jazz Heroes". In Londen heeft Han gespeeld met oud-ICPer Peter Brötzmann en Alex von Schlippenbach.

De offshoot van ICP, het "Picatrix" trio speelde twee keer in Tilburg (Paradox) alsmede bij de uitreiking van de Willem Breuker Prijs aan pianiste Nora Mulder op 4 november 2019.

Samenwerkingen

In 2019 heeft ICP volop samen gewerkt met diverse andere muziekgezelschappen.

De samenwerking uit 2018 met de Waterlandse Harmonie en hun dirigent Thomas Geerts kreeg een vervolg. ICP speelde samen met hen op 19 mei in Amsterdam Noord in woongemeenschap en cultureel buurtcentrum "Bildung"(daar verbleef toen tijdelijk een grote groep Eritrese vluchtelingen – en vormde met de buurtbewoners een dankbaar en verrast publiek), op 25 mei in het Bimhuis, en 29 augustus in Holysloot. Kern van de muziek waren speciale arrangementen van de muziek van Misha Mengelberg en oud-ICPer wijlen Sean Bergin.

<https://www.youtube.com/watch?v=TorLBE1NfWQ>

Eind april speelde het ICP trio - in dit geval Han, Ernst en Wolter - in Torino samen met het CLG ensemble, dat is samen gesteld van geestelijk en lichamelijk beperkte mensen. Het werd een razend succes, want juist de mentaliteit van ICP spreekt mensen aan met afwijkende mogelijkheden.

In november speelde het voltallige ICP orkest concerten samen met de Sicilian Improvisors Orchestra, met de Improvisors di Messina en studenten van het Conservatorium van Trapani.

Workshops/educatie/jeugd

In 2019 was ICP veelvuldig en intensief bezig met educatie, het begon al in februari toen Han Bennink vier dagen drum-masterclasses en ensemble-workshops gaf in Slovenië, met aan het einde een concert met de studenten, en de jongere garde Ben van Gelder, saxofoon, en inval-ICPer op trompet Peter Evans.

Dan was er een gehele week in oktober in het Koninklijk Conservatorium, een speciale "Dutch Impro Academy" editie met nadruk op de muziek van Misha Mengelberg en de methode ICP. Er waren 28 participanten van over de gehele wereld, de vijf studie dagen culmineerden in een concert in Studio Loos in Den Haag van zowel ICP als de studenten.

Begin november was het gehele ICP orkest in Sicilië (Palermo, Messina, Trapani) met vijf dagen workshops voor de conservatoria evenals de Sicilian Improvisors Orchestra.

En op 20 en 27 november in Utrecht met UJazz, deed ICP een speciale cursus in improviseren gebaseerd op de "Goeden Dagjes" van Misha Mengelberg, met een optreden op het Rabo Podium van TivoliVredenburg.

Nieuwe cd-producties in 2019:

ICP 061 "Picatrix" met Mary Oliver, viool en altviool, Nora Mulder, piano en Greetje Bijma, stem.

Hierover schrijft Rinus van der Heijden in de JazzNu:

‘Een soort goddelijke drie-eenheid, dat zijn zangeres Greetje Bijma, violiste Mary Oliver en pianist Nora Mulder. In elk geval als je hun namen op papier samenvoegt. Maar geef je ze de ruimte op een cd, dan zijn ze het in het kwadraat: drie vrouwen die lekker hun gang gaan, op hun (vrouwelijke) intuïtie het bolwerk geïmproviseerde muziek dat vrijwel altijd door mannen wordt bezet, te lijf gaan.’

‘Er is ruimte voor schuilhoekjes, waarin verstilde klanken met fluwelen handschoenen worden neergelegd. Maar evenzeer plek voor emotionele uitbarstinkjes waarvoor muziek van de héle wereld bij de horens is gepakt.

En nergens, maar dan ook nergens worden verwachtingen ingelost. Je wordt als luisteraar de wonderlijke wereld van fraaie eigentijdse gecomponeerde en geïmproviseerde muziek binnen geloodst, waar niets is wat het lijkt en alles is wat het is. Absurdisme moet het immers hebben van het onverwachte. En het onverwachte van vervreemding. Alteratie derhalve die in het titelstuk Picatrix op allerlei manieren samenkomt. Maar in de overige vijftien stukken van het album zich steeds weer van een andere kant laat zien. Ware, vibrerende kunst nom de dieu!’

Het label "Corbett vs Dempsey" uit Chicago heeft in 2019 jaar een heruitgave van ICP "Tetteretet" op de markt gebracht, dat tot een van de beste producties van 2019 uitgeroepen werd door the New York Jazz Review.

Verder is de Stichting Misha Mengelberg in de zomer van 2019 een feit geworden, met als doel om het gehele oeuvre van Misha Mengelberg te digitaliseren en toegankelijk te maken voor uitvoerende musici, alsmede musicologen en gewone liefhebbers. Uiteraard leveren de ICP musici hier een belangrijke bijdrage aan.

Vooruitblik 2020

In het laatste jaar van deze vierjarige subsidieronde wil ICP zich zo veel mogelijk concentreren op muziek maken voor een breed publiek. Er zijn momenteel concerten gepland in Nederland, België en Engeland. Wij kijken uit naar een samenwerkingsverband met Codarts in Rotterdam en het Koninklijk Conservatorium in Den Haag alsmede Artez in Arnhem.

De nieuwe CD ICP o62 is net uit (wij spreken maart 2020), dat een vastlegging is van de samenwerking met het Nieuw Amsterdams Peil.

Het samenwerkingsproject met de theatergroep "De Warme Winkel" is gepland voor mei / juli 2021.

De impact van ICP

De impact van ICP speelt zich op verschillende niveaus af.

Allereerst natuurlijk de impact die muziek heeft op zijn luisteraars. Muziek in zijn algemeenheid en dus ook de muziek van ICP wekt emotie op bij de mensen. Het roept vreugde op, of blijdschap, nieuwsgierigheid, droefenis, reflectie. De muziek van ICP laat mensen nadenken, soms schuurt het, het roept op tot verwondering, activeert mensen. Het brengt ook mensen samen, zorgt voor discussie. Zo verrijkt ICP het leven.

ICP heeft daarnaast impact op het werk van andere musici: ICP, onze muziek en onze manier van werken, inspireert andere componisten en musici om het experiment op te zoeken en nieuwe muzikale wegen in te slaan. ICP heeft in de loop van de tijd de kunst van het improviseren op een hoger plan gebracht. Door dit te delen met jongere generaties (o.a. tijdens de Dutch Impro Academy) is deze kunst verder reikend dan alleen het eigen ensemble.

Een bijzondere impact doet zich voor bij de kinderconcerten van ICP. Waar volwassenen wellicht een voorafgaand idee hebben over de (on)toegankelijkheid van de muziek, zijn kinderen hier doorgaans niet mee bezig. Zij weten vaak moeiteloos de muziek tot zich te nemen: er is bedrijvigheid op het podium, de interactie tussen musici en ~~musici~~publiek is vaak optimaal en duidelijk zichtbaar, luisteren is nodig maar stilzitten zeker niet, meezingen en meebewegen mag. Dit alles maakt dat kinderconcerten een bijzondere ervaring opleveren; voor de kinderen zelf maar ook voor de volwassenen die zich verbazen over dit speelse gemak.

Bijna alle musici van ICP doceren aan diverse conservatoria; in Nederland is dat Wierbos in Arnhem, Glerum in Amsterdam, Moore in Groningen, Janssen in Den Haag en Oliver in Utrecht. Deze posities zouden ze niet hebben zonder jarenlange betrokkenheid bij ICP en via hen wordt het idee ICP verder verspreid.

In het Jazz Bulletin van december 2019, schijft Marit van der Lei in haar column:

'Ik had net meegedaan met de Dutch Impro Academy, waar we een week lang begeleid werden door de leden van de Instant Composers Pool. Ik was dicht bij mijn gevoel gekomen, was eerlijker geworden in mijn geluid, en had meer manieren en klanken gevonden om me mee uit te drukken.'

Door de workshops en masterclasses die ICP geeft in binnen en buitenland is de invloed van het orkest over vele jonge musici verspreid.

ICP is echter niet alleen een stelletje leraren, maar een 'working band' dat ieder concert tot een eigen ongehoorde belevenis tovert, onder het motto "never the same show twice". ICP is niet bezig met re-creatie. Dat laten wij graag aan anderen over.

Er zijn menig nationale en internationale ensembles en groeperingen die zich hebben laten inspireren door de Instant Composers Pool en daarmee is mede aangetoond welke rol ICP heeft voor collega musici.

Andere stakeholders

In 2019 had het ICP een goede binding met de Roode Bioscoop, het Koninklijke Conservatorium, TivoliVredenburg, alsmede de algehele impro scene in Sicilië. Maar alle jonge musici zijn 'stakeholders' in ICP.

Het Fonds voor de Podiumkunsten is de belangrijkste financier van ICP.

Megatravel voor de internationale reizen, en Subterranean voor zowel de distributie van geluidsdragers als voor de website en de nieuwsbrieven zijn essentiële partners van ICP.

Kansen en bedreigingen voor ICP

Kansen - gezien de jonge generatie die verbaasd is over die oude knakkers op het podium die zo energiek, levendig en retegoed spelen - lijkt het ons zinnig om de banden met de conservatoria verder uit te werken en het samenspel met jonge musici te bevorderen.

Bedreiging is dat de huidige leden van ICP steeds ouder worden, de oudste, tevens mede oprichter van ICP Han Bennink, is inmiddels 77. Maar de 'pool' breidt zich gestaag uit met jongere ICP-ers die in verschillende formaties meespelen en zich ook in het ICP orkest verdienstelijk maken als vervangers.

Verdere bedreiging is dat de podia steeds minder financiële ruimte hebben om een 10-mans orkest naar behoren te betalen.

Een andere bedreiging waarmee wij allemaal op aarde nu te maken hebben zijn de onverwachte situaties zoals de huidige corona-virus, die iedereen raakt of men nou besmet is of niet. Consequenties voor artiesten die optredens hebben moeten afzeggen zijn nogal zorgwekkend. Consequenties zijn voor de maatschappij in zijn geheel wellicht nog erger.

Daarom is juist de kunst van improviseren zo belangrijk in onze huidige wereld.

6. Reflectie op het financiële resultaat en de financiële positie

In 2018 heeft ICP een positief exploitatieresultaat behaald van € 16915.

Na verwerking van dit resultaat in het vermogen resulteert een eigen vermogen van € 22509 negatief. Dit negatief eigen vermogen wordt inmiddels volledig gedekt door het extra voorschot van € 41050 ontvangen in 2017, opgenomen als kortlopende schuld op de balans

vrijvallend in 2020. Gezien het feit dat dit voorschot in 2017 niet als extra subsidie inkomsten opgenomen is maar op de balans zichtbaar gemaakt is als schuld, bestaat er nog steeds een negatief eigenvermogen.

Het bestuur heeft er bewust voor gekozen dit extra voorschot te besteden aan het grote aantal activiteiten van ICP in het jubileumjaar 2017.

In 2019 is er, net als in 2018, zo zuinig mogelijk met de beschikbare middelen omgesprongen waardoor de rest van het negatief eigen vermogen ontstaan in 2017 inmiddels weggewerkt is.

Er is geen reden om aan te nemen in 2020 dit bedrag niet volledig gedekt zal worden.

Gerealiseerde prestaties, geografische spreiding en eigen inkomsten

ICP heeft in 2019 47 concerten, waarvan 22 in het buitenland, en 21 educatieve activiteiten, waarvan 12 in het buitenland, uitgevoerd.

Van de concerten hebben er 7 in grote zalen plaatsgevonden en 40 in kleine zalen.

Daarmee is ruim voldaan aan de jaarlijkse prestatie eis van 46 concerten en 10 overige activiteiten.

Het totaal aan prestaties in de afgelopen drie jaar, van 2017 tot en met 2019 ziet er als volgt uit: 199 concerten, waarvan 83 in het buitenland. De begroting laat totalen in vier jaar van respectievelijk 184 en 92 zien.

In drie jaar hebben er 32 concerten in grote zalen plaatsgevonden, tegenover een begroot aantal van 24 in vier jaar. Kleine zalen zijn in drie jaar 168 keer bespeeld, tegenover een totaal begroot aantal van 160.

Met betrekking tot bezoekersaantallen blijft 2019 iets achter bij de begroting, met 7% minder bezoekers, maar in 2018 en 2017 hebben de bezoekersaantallen de begroting ruim oversteegen met respectievelijk 11% en 95%.

Aan overige activiteiten is een totaal van 40 begroot en bij afsluiting van het derde jaar bedroeg dat aantal 41.

Conclusie is dat ICP in drie jaar voldaan heeft aan het totaal begrote aantal activiteiten voor deze subsidieperiode. Het aantal buitenlandse concerten blijft met 9 iets achter bij de begroting. Onder normale omstandigheden zouden er zeker 9 buitenlandse concerten plaatsvinden in 2020. Dat is nu de vraag. Echter, het buitenlandse tekort is nu al ruim gecompenseerd met extra concerten in Nederland.

Ook in 2019 hebben er concerten plaatsgevonden in alle regio's, in Noord 4 meer dan begroot, Oost en Midden elk 1 minder, West 6 meer, West conform begroting, in standplaats Amsterdam 12 meer dan begroot, Rotterdam conform begroting, en Den Haag en Utrecht elk 1 meer dan begroot.

Kortom: met concerten in Amsterdam, Holysloot, Leiden, Utrecht, Edam, Spaarndam, Gersloot, Oldeberkoop, Groningen, Zeist, Oosterbeek, Arnhem, Dordrecht en Zaandam is het bestuur van mening dat er ruimschoots voldaan is aan het vereiste van geografische spreiding.

De eigen inkomsten quote bedraagt **35%** dit is boven de vereiste eis van 30,7% conform de toekenning.

Werkgeverschap, toepassing WNT, samenstelling bestuur en directie, Codes Fair Practice, Culturele Diversiteit & Inclusie en Governance Code Cultuur

Stichting ICP biedt geen pensioenvoorziening.

Op 31 december 2019 bestond het ICP orkest uit de volgende leden:

Han Bennink* – drums
Guus Janssen – piano
Ernst Glerum* – contrabas
Tristan Honsinger – cello
Mary Oliver – viool
Michael Moore* – klarinet en alt saxofoon
Ab Baars* – klarinet en tenor saxofoon
Tobias Delius* – klarinet en tenor saxofoon
Thomas Heberer – cornet en trompet
Wolter Wierbos* – trombone

De met ster gemerkte musici zijn allen VPRO Boy Edgar Prijs winnaars, de hoogste Nederlandse onderscheiding op het gebied van jazz. Guus Janssen, die de piano positie overgenomen heeft na de dood van Misha Mengelberg, is ook winnaar van de Matthijs Vermeulen prijs, en de Johan Wagenaar Prijs. Han Bennink is tevens de winnaar van de European Jazz Prize en de Skoda Prijs van Jazz Ahead.

Op 31 december 2019 bestond het bestuur van Stichting ICP uit de volgende leden:

Els de Wit – penningmeester/waarnemend voorzitter - in functie 01-12-2013 / herbenoemd 01-12-2017
Marcel Kranendonk – secretaris - in functie 06-12-2012 / herbenoemd 06-12-2016
Meier Boersma – lid - in functie 06-12-2012 / herbenoemd 06-12-2016
Marcel van den Broek - lid - in functie 05-03-2018

Het bestuur is onbezoldigd.

De directie wordt gevoerd door Susanna von Canon als zakelijk leider.

Het bestuur van het ICP onderschrijft de **Governance Code Cultuur** en past de daarin verwoorde principes toe. Het ICP hanteert het bestuursmodel.
Het bestuur bepaalt het beleid van de stichting en ziet erop toe dat dit beleid uitgevoerd wordt door de directie en volgt de activiteiten van ICP nauwgezet.

Wij onderschrijven de **Fair Practice Code** : ICP is een egalitaire ensemble, iedere musicus verdient hetzelfde bedrag, en de hoogte daarvan is wat mogelijk is binnen de begroting. Wij betalen een minimum van € 300,- per concert, als er meer mogelijk is, dan uiteraard meer. Voor buitenlandse concerten komt er nog een bedrag aan séjours bij, meestal is dat € 40,- en voor repetities (ICP repeteert als er wordt samengewerkt met anderen) € 100,- per repetitie. Deze bedragen zijn boven de normen van de nieuwe CAO ensembles zoals

neergezet door het NAPK. ICP is een zeer kleine organisatie, heeft geen vast personeel in dienst, dus naast de musici is er een parttime zakelijk leider, vergezeld door een assistente op kantoor en een externe financiële collega, alle personeelskosten blijven bescheiden, vanaf 2018 is iedere musicus op basis van facturatie gaan werken. De zakelijke leiding factureert eveneens op freelance basis. Het maximaal te factureren bedrag van de zakelijk leider is met € 36000 het hoogste jaarinkomen van een medewerker van stichting ICP. Hiermee blijven de inkomens, inclusief onkostenvergoedingen, ruim beneden de algemene norm als gevolg van de WNT.

De gehele jaarrekening is publiekelijk toegankelijk via onze website. ICP heeft een ANBI status.

Met betrekking tot de **Code Diversiteit & Inclusie** heeft ICP tot doel voor een cultureel divers publiek concerten te geven. Ook wordt bijgedragen aan de culturele diversiteit door de talloze internationale concerten.

De musici van ICP zijn organisch naar het ensemble toe gegroeid, er wordt niemand op basis van herkomst of geslacht gekozen.

Bij vacatures in het orkest, in de organisatie en in het bestuur zal de selectie in de toekomst met oog op diversiteit plaats vinden. Maar in eerste instantie met oog op de muzikale en sociale kwalificaties.

Namens het bestuur:

Els de Wit, waarnemend voorzitter

The ICP Orchestra is, in my opinion, one of the most important and influential groups in the history of jazz and improvised music. Under Misha Mengelberg's leadership, starting when it was a tentet in the mid-1970s, the ICP established a way of dealing with medium-sized ensemble improvisation that was previously unknown, mixing free and pre-composed material in a bold new way. In particular, ICP's unusual way of allowing songs to be part of a free improvisation has been an ongoing revelation – I know, for instance, that the contemporary Chicago improvised music scene, which is very lively now, would not sound the way it does without the insights of ICP. And I think that's true of many other scenes, worldwide. Since Mengelberg's death in 2017, the ICP Orchestra has continued to work and grow, and the music it's been making in this period is as fresh and exciting as anything in the band's long tenure. They remain a vital and essential leader in contemporary music. And one of my favorite bands.

– John Corbett, Chicago, January 2020